

תורה אור השלם יב:

המקנא פרק ראשון סוטה

מסורת הש"ס

אגם כרכתיב יקנה וסוף דקרא וישעיה יט ו... קנה קניס סוף ערבה דקה: לרחוץ. לטבול שם לשם גירות: וכן הוא אומר וכו'.

הגזירות שרלו אלטונגי פרעה יש לומר הוא היה הראשון המושלך לילוד וגזירה לשונה אם כן הוא והמתן אותו לא בשניו היתה אלא משום ונלחם בנו והקן אנשים להלחם: קנה

בתוך הסוף כיון דחוו דקא (6) בעו לאצולי למשה אמרו לה גבירתנו מנהגו של עולם מלך בשר ודם גזירא אם כל העולם כולו אין מקיימין אותה בניו ובני ביתו מקיימין אותה ואת עוברת על גזירת אבך בא גבריאל וחבטן בקרקע ותשלח את אמתה ותקחה ר' יהודה ור' נחמיה חד אמר ידה וחד אמר שפחתה מ"ד ידה דכתיב אמתה ומ"ד שפחתה מדלא כתיב ידה ולמ"ד שפחתה הא אמרת בא גבריאל וחבטן בקרקע דשייר לה חרא דלאו אורחא דבת מלאכ למיסק לחודה ולמאן דאמר ידה ליכתוב ידה הא קמ"ל דאישתרכב אישתרכובי (6) דאמר מר וכן אתה מוצא באמתה ידה בת פרעה וכן אתה מוצא בשיני רשעים דכתיב (7) שני רשעים שברת (8) ואמר ריש לקיש אל תיקרי שברת אלא שריבכתה ותפתח ותראהו את הילד ותרא מיבעי ליה א"ר יוסי ברבי חנינא שראתה שכינה עמו והנה נער בכה קרי ליה ילד וקרי ליה נער תנא הוא ילד וקולו כנער דברי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה (9) א"כ עשיתו למשה רבינו בעל מום אלא מלמד שעשתה לו אמו חופת געורים בתובה אמרה שמא לא אוכה לחופתו ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה מנא ידעה א"ר יוסי ברבי חנינא שראתה אותו מהול זה א"ר יוחנן מלמד שנתנבאה שלא מדרתה זה נופל ואין אחר נופל והיינו דאמר רבי אלעזר מאי דכתיב (10) וכי יאמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מה צופן ואינם יודעין מה צופן מהגים ואינן יודעים מה מהגים ראו שמושיעין של ישראל במים הוא לוקה עמדו וגזרו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו כיון דשרייה למשה אמרו תו לא חוינן כי ההוא סימנא במלו לגזירתיהו והם אינן יודעין שעל מי מריבה הוא לוקה והיינו דאמר (11) רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב (12) המה מי מריבה אשר רבו המה שראו אצטונגיני פרעה ומעו והיינו דקאמר משה (13) שש מאות אלף רגלי וגו' אמר להן משה לישראל בשבילי נצלתם כולכם ר' חנינא בר פפא אמר אותו היום עשרים ואחד בניסן היה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מי שעתיד לומר שירה על הים ביום זה ילקה ביום זה רבי אחא בר חנינא אמר אותו היום ששה בסיון היה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מי שעתיד לקבל תורה מרד סיני ביום זה ילקה ביום זה בשלמא למ"ד בששה בסיון משכחת לה ג' ירחי (14) דאמר מר בשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד משה ומשבעה באדר ועד ששה בסיון תלתא ירחי אלא למ"ד בעשרים ואחד בניסן היכי משכחת לה אותה שנה מעוברת היתה רובו של ראשון ורובו של אחרון ואמצעי שלם ותאמר אחותו אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשה מינתת מן העבריות ומאי שנא מעבריות מלמד שהחזירוהו למשה על כל המצדיות כולן ולא ינק (15) אמר פה שעתיד לדבר עם השכינה יינק דבר טמא והיינו דכתיב (16) את מי יורה דעה וגו' למי יורה דעה ולמי יבין שמועה לגמולי מחלב ולעתיקי משדים ותאמר לה בת פרעה לבי' וגו' א"ר אלעזר בר אבהו מלמד שהלכה ברויות בעלמה ר' שמואל בר נחמני אמר העלמה שהעלימה את דבריה ותאמר לה בת פרעה היליכי את הילד הזה אמר רבי חמא בר' חנינא מתנבאה ואינה יודעת מה מתנבאה היליכי הא שליכי ואני אתן את שכרך א"ר חמא בר' חנינא לא דיין לצדיקים שמהזירין להן אבירתן אלא שנותנין להן שכרן (17) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן וגו' (18) אחות אהרן ולא אחות משה אמר רב עמרם אמר רב ואמרי לה אמר רב נחמן אמר רב מלמד שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן ואומרת

את אמו: סייליכי אם הילד. הכי לך שלך: שהיפה מפנכסא כשהיא אמוס אסרן. עד שלא נולד משה והיינו הנביאה אחות אהרן: מתא

- 1. והאנשיה נקרוהו דללו וקריבו יארי קעזו קנה וסוף קמלו: ישעיהו יט ו 2. אם רחץ ארץ את צאת בנות ציון ואת דמי ירושלים ירחיק מקרבך ברוח משפט וברוח קנה: ישעיהו יט ו 3. ויאמר עשו דבה אבדי הולך לטות ולקח זה לי ככרה: בראשית כה לב 4. ותורד בת פרעה לרחץ על היאר והמיתיה הולכת על יד היאר ותרא את החבה בתוך הסוף ותשלח את אמהה ותקחה: שמות ב ה 5. קוקה ה' רשעיני אלחי כי הבית את כל איני לוח שני רשעים שברת: תהלים ג ה 6. וכי יאמרו אליכם דרשו אל האבות ואל הידועים המצפצפים והמהגים תלוא עם אל אליהו ירש בעד הימים אל המתיים: ישעיהו ח ט 7. הקה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' וקדשכם: במדבר כג כ 8. ויאמר משה שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב ואתה אמרת בשר אתן להם ואכלו וירש ימימי: במדבר יא כא 9. את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים: ישעיהו כח ט 10. ותקח מרים ונביאה אחות אהרן את בתה כדה ותצאן כל תשם ארץ: שמות טו כ ובמחלת:

הגרות הב"ח

(א) נ"י דקא בעת לטולי: (ב) רש"י ד"ה המלפס: (ג) ותי' שתי אינם אלא מוצפצפים געורים: (ד) ד"ה שיה ותי' מרס: אחריהם אור:

מוסף רש"י

דאישתרכב כו'. שכתבה אמה אחת הכה (שמות ב ה) וכן אהר מוצא בשיני רשעים. עוב מלך הכהן נמסרת ברכות פרק ה' ה' (ד) וכן רש"י ד"ה שכיני נלחם. שניעו מרס את גזירתם: שירה על הים. כ"כ"א בניסן נלמדה דמתניא כסדר עולם מרעמסן לטובות ומסכות לאיתם ומלחם לפני פי המירות הכי ג' ג' נדעיי וינג למלך מרס כי ברת העם ממישי ושי דרפי מרס (ו) אור שנינו ירדו לים שנלמד ויאר את הלילה לשתרית אמרו שירה ווס שנינו היה יו"ט אחרון של פסח היום: דאמר מר כשבעה באדר מס משה. כפ"ק דקידושין (דף לה.) ילפינן לה מקראי דכתיב ויבט בני ישראל את משה בערבות מואב שלש ימים וכתיב משה עבדי מת ועמה קוס עזרתי וכתיב כי בעוד שלש ימים אחס עזרתי את הירדן וגו' וכתיב והעם עלו מן הירדן בעשור למדע הראשון) לא מהן ל"ג למפרע ממלא שבעה באדר מת משה ומינן שבעה באדר נולד שנלמד דאמר' אליהם בן משה ועשרים שנה אנכי היום וגו' מה מ"ל היום היום מלאו ימי ושנתי: שלש ימים. היו וכן ג' חדשים שהפינתי: רובו של ראשון. לא חסר אלא ו' ימים ורובו של ג' הדיינו ניסן ואמצעי שלם אדר השני שלם: מאי שנא מן העבריות. דקאמרה לה מכלל דמלריות לא יוחא לה: דבר טמא. זו שאכלמה דברים טמאים והסיעוק טועם בחלנה כל מה שאכלה דאמר' ציומא (דף עה:) בני לשד ששנתי: אם מי יורה דעה. למי לימד הקב"ה תורה למי שנמל והפריש עצמו מחלב טמא ועתק מן השדים הטמאים כמו ועתק משם (בבב"ש ט:) שכלה ברויות בעלמה. שכל כחה עליה. כמו חזק ואמץ (דברים לה) תקיף ועלם: שהעלימה את דכריה. שלא אמרה שהיא אחותו ושהיא מניאה

המלפס והמהגים. ביחא קרי להו לשון גנאי שהם (כ) מלפסין כעגורים ומהגים כיונים מולאין קול בגרוט ואין יודעין מה אומרים קך דרך איצטונגיני אינן רואין אלא סימן אצל לא פירושו של כל דבר: ראו. אלטונגיני פרעה: שמושיען של ישראל כו'. והך מילתא לאו ר' אלעזר קאמר לה דקרא לאו אמרנא קאי אלא גמרא קאמר לה וקאי אהא דאמרין לעיל ואין אחר נופל וכדכרי אלעזר דאמר שאין יודעים מה הוגין הילך ראו המרס ולא ידעו מה ראו: כיון דשרייה לפסח כמיס. כל זמן שהיה צילוד אין לקות גדולה מזו ובעל הקימן של לקייה: רגלי. בשבילי כמו וינך ה' אותך לרגלי (בבב"ש ג:) בשבילי נלחם. שניעו מרס את גזירתם: שירה על הים. כ"כ"א בניסן נלמדה דמתניא כסדר עולם מרעמסן לטובות ומסכות לאיתם ומלחם לפני פי המירות הכי ג' ג' נדעיי וינג למלך מרס כי ברת העם ממישי ושי דרפי מרס (ו) אור שנינו ירדו לים שנלמד ויאר את הלילה לשתרית אמרו שירה ווס שנינו היה יו"ט אחרון של פסח היום: דאמר מר כשבעה באדר מס משה. כפ"ק דקידושין (דף לה.) ילפינן לה מקראי דכתיב ויבט בני ישראל את משה בערבות מואב שלש ימים וכתיב משה עבדי מת ועמה קוס עזרתי וכתיב כי בעוד שלש ימים אחס עזרתי את הירדן וגו' וכתיב והעם עלו מן הירדן בעשור למדע הראשון) לא מהן ל"ג למפרע ממלא שבעה באדר מת משה ומינן שבעה באדר נולד שנלמד דאמר' אליהם בן משה ועשרים שנה אנכי היום וגו' מה מ"ל היום היום מלאו ימי ושנתי: שלש ימים. היו וכן ג' חדשים שהפינתי: רובו של ראשון. לא חסר אלא ו' ימים ורובו של ג' הדיינו ניסן ואמצעי שלם אדר השני שלם: מאי שנא מן העבריות. דקאמרה לה מכלל דמלריות לא יוחא לה: דבר טמא. זו שאכלמה דברים טמאים והסיעוק טועם בחלנה כל מה שאכלה דאמר' ציומא (דף עה:) בני לשד ששנתי: אם מי יורה דעה. למי לימד הקב"ה תורה למי שנמל והפריש עצמו מחלב טמא ועתק מן השדים הטמאים כמו ועתק משם (בבב"ש ט:) שכלה ברויות בעלמה. שכל כחה עליה. כמו חזק ואמץ (דברים לה) תקיף ועלם: שהעלימה את דכריה. שלא אמרה שהיא אחותו ושהיא מניאה

את אמו: סייליכי אם הילד. הכי לך שלך: שהיפה מפנכסא כשהיא אמוס אסרן. עד שלא נולד משה והיינו הנביאה אחות אהרן: מתא

את אמו: סייליכי אם הילד. הכי לך שלך: שהיפה מפנכסא כשהיא אמוס אסרן. עד שלא נולד משה והיינו הנביאה אחות אהרן: מתא

את אמו: סייליכי אם הילד. הכי לך שלך: שהיפה מפנכסא כשהיא אמוס אסרן. עד שלא נולד משה והיינו הנביאה אחות אהרן: מתא

את אמו: סייליכי אם הילד. הכי לך שלך: שהיפה מפנכסא כשהיא אמוס אסרן. עד שלא נולד משה והיינו הנביאה אחות אהרן: מתא